

Zwaaiende vingertjes

Columns - 11 augustus 2017 - Auteur: Carsten Brzeski

Met het dieselschandaal staat de Duitse nationale trots, de hele autoindustrie, in de beklagdenbank, schrijft ING-econoom Carsten Brzeski. "De vraag is waarom Duitse politici, die zo graag de buurlanden de les lezen, hier zaten te slapen."

Grieken zijn uitvreeters, Italianen corrupt en heel Europa is een labyrint van belangenverstrengelingen en achterkamertjespolitiek. Alleen in Duitsland is alles puur, eerlijk en recht door zee.

Zo klonk het de afgelopen tien jaar aan de Duitse stamtafel met een biertje in de hand. Met elk jaar dat de Duitse economie harder groeide, wees ook het moralistische Duitse wijsvingertje steeds harder naar de rest van Europa (of sinds Trump zelfs: de wereld). Dat is nu voorbij. De komende weken zullen internationale politici en experts op hun beurt met Duitse spreekwoorden zwaaien. Zoals, 'wie in een glazen huis zit, moet niet met stenen gooien', of 'wie de zwartepiet trekt, is al de joker van het spel'.

Terwijl de grootste Duitse bank wegens schimmige praktijken dure rechtszaken voerde in de VS en het Verenigd Koninkrijk en een groot infrastructuurbedrijf er beschuldigd van wordt in weerwil van internationale sancties gasturbines aan Rusland te hebben verkocht, staat nu de nationale trots, de hele autoindustrie, in de beklagdenbank in een groepsgeeding. Pikant genoeg waren dat allemaal schandalen die niet werden onthuld door Duitse overheidsinstellingen, waakhonden of media, maar door buitenlandse.

De vraag is waarom Duitse politici, die zo graag de buurlanden de les lezen, hier zaten te slapen. Het antwoord lijkt duidelijk: ook in Duitsland is er een nauwe interactie tussen de politiek en het bedrijfsleven. En zeker als het gaat om de auto-industrie, dan is de belangenverstrengeling groot. Voor het grootste Duitse automobielconcern, in Nedersaksen, is de samenwerking tussen bedrijf en politiek zelfs wettelijk vastgelegd. Volkswagen werd pas in 1960 geprivatiseerd. Gelijktijdig werd de VW-wet aangenomen. Die bepaalt dat een aandeelhouder, ongeacht het aantal aandelen, niet meer dan 20 procent van de stemrechten kan verwerven. Belangrijke beslissingen in de aandeelhoudersvergadering moeten met een 4/5 meerderheid worden genomen. De deelstaat Nedersaksen heeft 20 procent van de stemmen en daarmee een vetorecht. Andere automobielconcerns

hebben voormalige ex-staatslieden in dienst. De hoofdlobbyist van de hele auto-industrie is een voormalige minister van Verkeer. Het credo 'Vorsprung durch Technik' is blijkbaar niet voldoende.

Dat politici grote belangstelling hebben voor een sleutelindustrie is normaal. In Duitsland zijn rond 800.000 banen direct afhankelijk van de auto-industrie, indirect zeker zo'n 2,5 miljoen banen (en kiezers). Dat Duitse politici zich met de oogkleppen op voor de heilige koe hebben laten spannen, maakt duidelijk dat wat kritische afstand noodzakelijk is.

De jongste schandalen zullen de verkiezingen niet beïnvloeden. Maar bij volgende optredens van Duitse politici mogen de zwaaiende vingertjes gerust naar beneden.

Carsten Brzeski is Chief Economist bij ING in Frankfurt am Main en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/22351/zwaaiende-vingertjes>